

Przyjaciel Ludu

Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski

Przyjaciel Ludu wychodzi trzy razy tygodniowo.
Cena dla subskrybentów: 90 mk. miesięcznie.
Cena dla korespondentów: 80 mk. miesięcznie.
Cena dla korespondentów zagranicą: 90 mk. miesięcznie.
Cena dla korespondentów zagranicą (pojedynczy numer): 10 mk.

Redaktor: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń: wiersz petytowy jednołamowy 20 mk.
załobne i dla poszukujących pracy 15 Mk.,
— reklam w dziale redakcyjnym 50 mk. za wiersz. —
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpo-
wiedni rabat.

Nr. 17.

Kępno, na sobotę 11. lutego 1922 r.

Rok IX.

Po wyborze Ojca św.

Błogosławieństwo dla Polski.

Według informacji, otrzymanych przez koła rządowatych miast po wyborze Ojca Świętego Piusa XI do Stolicy Apostolskiej, J. E. Ks. Arcybiskup Karkowskiemu i J. E. Prymasowi Dalborowi co do osobach Waszych widzę przedstawicieli Polski. Proszę jej i proszę jej synów, aby się za mnie modlili. Powiedźcie Polakom, że kochałem ich i kochać będę ich drogą Polskę, za którą nigdy modlić się nie przestane.

Depesza Ministra Skirmunta.

Minister Spraw Zagranicznych Skirmunt wysłał do kardynała sekretarza stanu następującą depeszę: „Kardynał Ministrów polecił mi prosić Waszą Eminencję o wyrażenie Jego Świątobliwości w imieniu Rządu, że Polska uważa za szczęśliwe zrzucenie na Stolicę Świętą, który odrodzonej pierwszym Nuncjuszem Apostolskim, i żywi nadzieję, że Ojciec Święty raczy za dobre wspomnienia o tym kraju, któremu poświęca tyle uwagi, oraz prosi o udzielenie Apostolskiego błogosławieństwa.“

(—) Skirmunt, min. spraw zagr.

Zyczenia Sejmu Polskiego

Marszałek Sejmu wysłał do kardynała sekretarza stanu następujący telegram: „W imieniu Sejmu Polskiego składam na ręce Waszej Eminencji wyrazy hołdu i gorących życzeń dla Ojca Św. i Polce, które tradycyjnemu węzłowi z Polską potęgują uczucia i wiary dla Stolicy Apostolskiej. Wzywamy się, że prócz marszałka Sejmu wyślemy do Ojca Świętego z Watykanu życzenia również klubów poselskich.“

Koronacja w niedzielę.

Koronacja Piusa XI odbędzie się prawdopodobnie w niedzielę w Bazylice Św. Piotra.

Stan naszego przemysłu.

Wobec biorąc, położenie naszego przemysłu, jest dość krytyczne, w ciągu ostatnich kilku miesięcy uległo zmianie zasadniczej, aczkolwiek nie notowała kilka objawów, świadczących o nawrocie do stosunków normalnych.

Wobec są jednak zwłaszcza dotyczące przemysłu, do czego przesadzono, szczególnie w odniesieniu do zakupów, czynionych w Łodzi przez p. Gorkę, przedstawiciela sowieckiego. Wprawdzie nie należy poczynić poważnych zakupów, ale nie do zawarcia większej transakcji, gdyż żąda zbyt wysokich kredytów, które przemysłowcy uznali za ryzykowne.

Wobec jednak znaczne chybiecie misji Gorkowa, daje się zauważyć pewne polepszenie. Jest to jednak tylko tymczasowe, ze zw. strajk kupujących ustaje, ceny na towary wzrastają, wobec czego fabryki też pracują od 4 do 6 dni w tygodniu. Polepszenie to dotyczy zarówno przemysłu metalowego, jak i włókiennego.

Wobec braku zamówień, gdyż drobne transakcje nie są w stanie wpłynąć na nasz przemysł, huczący również żadnej zmiany nie nastąpi.

Wobec wpływa przedewszystkiem z zewnątrz zamówień rządowych, stanowiących czynnik, wzbudzający produkcję w tej dziedzinie. Nie należy jednak przynosić, by w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić.

Wobec do realizacji, co oznacza, że w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić.

Wobec zamówień, co oznacza, że w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić, by w tym celu należało przynosić.

Przemysł, mający na celu wyrób środków budowlanych, znajduje się już teraz na drodze do poprawienia stosunków. Dotyczy to zwłaszcza cementowni, które stają się coraz ruchliwsze, chociaż więc ich wytwórczość obecna nie przenosi kilkunastu procentów zdolności wytwórczej, już jednak przemysł cementowy zdźwignął się z zupełnego zastoju.

Natomiast przemysł ściśle budowlany w dalszym ciągu znajduje się w stanie zastoju i niema żadnej nadziei na rychłe polepszenie położenia.

Przemysł garbarski pracuje tylko w nieznacznej stopniowo części.

Przemysł w Białej i Bielsku, które zajmowały w naszej wytwórczości zupełnie odrębne stanowisko i pracowały prawie wyłącznie na wywóz, dotknięty jest zupełną stagnacją. Nie bez znacznego wpływu w tym względzie jest bliskość ogromnego ogniska przemysłowego czeskiego, który od dawna już na wsze strony poszukuje rynków zbytu, dusząc się od nadmiaru wytwórczości.

Poznańskie nie mniej jest dotknięte przesileniem i narazie nie ma przed sobą szans polepszenia również ze względu na potężnego przemysłowego sąsiada — Niemcy.

Dla wydatnego uregulowania i poprawy sytuacji obecnej należałoby w pierwszym rzędzie załatwić sprawę wywozu na wschód, który zawsze był naszym największym odbiorcą.

W tym kierunku, jak wiadomo, toczą się już pewne rokowania, rzeciwstępne z Rosją sowiecką. Jeśli jednak mają one być dla Polski układem pożytecznym, winny być oparte na dokładnej znajomości obecnych wymagań rynku rosyjskiego, który, jak twierdzą znawcy stosunków sowieckich, uległ w ciągu ostatnich lat kilku bardzo znacznej zmianie.

Nie bez wpływu na polepszenie będzie też wypłacenie przez rząd należności za dostawy. Sumy należne od rządu sięgają już miliardów, a otrzymanie ich przez poszczególne gałęzie przemysłu znacznie wzmogłyby zdolność kredytową ich i pośrednio przyczyniłyby się do ożywienia stosunków.

Na drodze do poprawy stanęła też specjalnie w tym celu powołana komisja, składająca się z 9 członków, która ma się zajmować specjalnie sprawą zdobywania zamówień rządowych.

Wreszcie wymienić tu trzeba i stałe posiedzenia w ministerjum przemysłu i handlu, które zainicjowało, celem dokładnego oświetlenia obecnego stanu rzeszy, posiedzenia przedstawicieli poszczególnych gałęzi przemysłu, jak ze strony fabrykantów, tak też i związków zawodowych robotniczych.

To zainteresowanie się wszystkich środowisk naszym obecnym położeniem i dążenie do znalezienia dróg naprawy k-że nam przypuszczają, że uczynione zostanie wszystko, co tylko można, by przemysł polski ruszył wreszcie z martwego punktu, w którym utkwiał przed kilku miesiącami. Jeśli więc poprawa leży w zakresie naszych możliwości, a przyczyny przesilenia nie tkwią w warunkach położenia ogólnie europejskiego jedynie, wkrótce będziemy świadkami zmian na lepsze. Trzeba więc wytrwać.

Dokumenty

(o stosunkach niemieckich w Polsce).

VII.

Na wiadomo, czy zyczenia finansowe „Vereinigungs-“ w Bydgoszczy, zakomunikowane w sposób tak dokładny i jasny przez p. Biunsa wiadomym przedstawicielom w Berlinie, zostały w całości realizowane. W tym celu razie rząd niemiecki przystąpił swą własną na pokrycie brzoj planistyczny w Polsce, podaje namy przez siebie dokumenty następujące:

Alle deutschen Deutschen Schulvereine, Bundes- und des deutschen Schulvereins in Polen, w Bydgoszczy, za rok szkolny 1920/21.

(opracowane przez Dyrektora Treutera)

I Regencja Bydgoszcz. Bydgoszcz.

1. Freblowskie Seminarjum i ogród dziecięcy panny Mühlenbach jest w wielkich kłopotach finansowych. Prosilibyśmy tutejszą gminę ewangelicką, aby to seminarjum przejęła na siebie. Jednak Superintendent Assmann nie mógł dotąd zebrać stosownej sumy na kupno. Wskutek tego skłoniliśmy kierowniczkę aby prowadziła zakład swój dalej i przyobiecaliśmy jej pomoc. Niemki kierowniczkę freblowskich ogródków są niezbędne. Polacy urządzili ogródki dziecięce w wielu miejscowościach i czynią starania aby przeciągnąć do tych ogródków dzieci niemieckie. To im się już częściowo udało, ponieważ brak kierowniczek - niemek i polacy żądają mniejszych opłat szkolnych.

Wobec czego uchwaliliśmy utrzymać tutejszy instytut freblowski i wyasygnować zapomogi 8000 mk.

2. Dregerisches Privatlyceum w Bydgoszczy przewodniczący pastor Mühlmann. Liceum posiada własny gmach, 378 uczennic. Ponieważ liceum miejskie wcześniej czy później zostanie spolszczone, przeto należy podtrzymać tę instytucję 100 000 mk.

2. Deutscher Schulverein Bydgoszcz. Przewodniczący Oberlehrer Weber, utrzymuje wyższą szkołę żeńską pani Witt, 316 uczennic niemek. Od 1. kwietnia związana jest z tą szkołą — szkoła przygotowawcza pani Neubert. Gmach szkolny jest własnością pani Witt. Szkoła ma ogólne znaczenie dla ludności niemieckiej. Verein prosi o zapomogę 36 000 mk.

4. Deutscher Schulverein Schleusenau (Wilczak). Przewodniczący wójt Rogalla. Szkoła jest własnością prywatną pani König. Od dnia 20 kwietnia ze szkołą połączono szkołę żeńską przygotowawczą w Inowrocławiu p. Bruch. 160 uczennic. Pobory nauczycieli są tak niskie, że wypłaciliśmy jż dodatków drożyznowych 27 000 mk.

I tak dalej, i tak dalej. Nie chcąc nużyć czytelnika podamy w skróceniu, że organizacja nowego gimnazjum realnego w Bydgoszczy, które ma zastąpić niemiecom częściowo już spolszczone miejskie gimnazjum realne wymaga wyasygnowania 200 000 mk. To nowe gimnazjum wpłynąć ma na zmniejszenie się emigracji niemieców z Polski. Dla szkoły w Czarnkowie — 12 000 mk., „da in Czarnikau, das Deutschum sehr bedroht ist“. Szkoła w Kcyni wymaga subsydjum 12 000 mk., w przeciwnym bowiem razie Niemcy tamtejsi wyemigrują. Budżet przewiduje subsydja, zawsze koniecznością walki z Polską umotywowane, dla szkół w Inowrocławiu, Janówcu, Chodzieży, Łobżenicy, Mogilnie, Nakle, Szamocinie, Trzemesznie, Wyrzysku, Wągrowcu, Międzychodzie, Gnieźnie, Jarocinie, Kępnie, Krotoszynie, Lesznie, Nowotomyślu, Ostrowie, Pleszewie, Poznaniu, Rawiczu, Rogoźnie, Szamotułach, Ostrzeszowie, Wrześni. Na Pomorzu: w Wąbrzeźnie, Jabłonie, Grudziądzu, Lidzbarku, Łasinie, Gniewie, Nowem, Radzynie, Swieciu, Brodnicy, Toruniu, Tucholi, Sępólnie, Tczewie, Wejherowie, Starogardzie, Pucku, Działdowie.

Ogółem budżet przewiduje konieczność wyasygnowania na doraźne wsparcie szkolnictwa niemieckiego 1 379 000 mk. polskich.

Z tego tej wspomniany już przez nas Regierungsrat Cramer - Möhlenberg z Pruskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych straszył, jak głosi drugi dokument, 200 000 marek polskich, które przysługują w Berlinie sumę mk. polskich 2 179 000. „Z pominięciem“ mówi p. Treut w swym zestawieniu budżetowym, „należy być dostarczone takiej sumy polskiej, którą p. Cramer - Möhlenberg żądać wypłacić w walucie niemieckiej, bo 20 marek niemieckich równa się polskiej 1 A dalsze szczegóły:

„Budżet organizacji w naszej rzeczy nie odpowiada do najgorszym warunkom:

- 1. Budżet jest nieopracowany.
- 2. Budżet jest nieopracowany.
- 3. Budżet jest nieopracowany.

70 000 mk. wypłacono na „Schulverein in Polew b. Kongresówce. Pozostaje więc nam jeszcze fundusz rezerwowo 150 000 marek niemieckich.”

Ciekawe są pozycje gazinowe dla b. Kongresów!

1. Łódź. — 500 000 mk. niem., a za odliczeniem uż otrzymanych 200 000 mk. niem. winna otrzymać jeszcze 300 000 mk. niem. Żąda jednak dalszych 250 000 mk., aby móc spłacić natychmiast pewien dług hipoteczny. Te 250 000 mk. niem. należy dać, lecz pod warunkiem, aby nie poszły na inny cel. Jeśli gimnazjum niemieckie w Łodzi będzie jeszcze przez dłuższy czas zamknięte i nie będą wpływać opłaty szkolne, to nie wolno zapominać, że my nie możemy przekroczyć ram budżetu. Należy przeto wskazać „Schulverein Łódź”, aby zbierał środki za pomocą zorganizowania wykładów w domach prywatnych. Łódź musimy uważać za centrale wszelkich niemieckich poczynań szkolnych w b. Kongresówce...

2. Pabjanice — 100 000 mk. niem....
3. Sompolno. — 136 000 mk. niem....
4. Zgierz — 250 000 mk. niem. wypłacono w roku 1919/20 a należy wypłacić 100 000 mk. niem. za r. 1920/21.

Ciąg dalszy nastąpi.

Podpisanie umowy z Francją.

Dnia 5 lutego podpisane zostały następujące układy polsko-francuskie: Układ wzajemny dotyczący mienia i praw osób prywatnych, konwencja w sprawie eksploatacji polskich źródeł naftowych, oraz konwencja handlowa. Ze strony francuskiej dokumenty podpisał Poincaré i Deier, ze strony polskiej pos. Zamoycki i radca Doleżał. Z chwilą podpisania wzmiankowanych układów wchodzi w życie konwencja polityczna francusko-polska, podpisana w lutym 1921 r.

Odpowiedzialność kolei.

Zapowiadane od dłuższego czasu przyjęcie przez polskie koleje państwowe całkowitej odpowiedzialności z tytułu umów przewozowych, stało się faktem dokonanym z dniem 1-ym lutego r. b.

Zarządzenie to, jako poważny krok do postawienia stosunków kolejowych w kraju naszym na poziomie, odpowiadającym prawnym warunkom transportu, obowiązującym w innych państwach, posiada znaczenie o wielkiej doniosłości dla naszych obrotów handlowych, tak w komunikacji z zagranicą, jak i wewnętrznej.

Co do pierwszych, umożliwi niewątpliwie rychłe przywrócenie bezpośrednich przewozów w komunikacji międzynarodowej na zasadzie konwencji berneńskiej, w znakomity sposób przyczyniając się do uproszczenia zawikłanych formalności przewozowych, jednocześnie zaś czyniąc zbędnym kosztowne pośrednictwo przy reekspedycji ładunków na punktach pogranicznych.

Co do ruchu wewnętrznego, zarządzenie powyższe wprowadzi wreszcie pożądane zabezpieczenie ładów w stosunkach przewozowych, przenosząc odpowiedzialność za całość transportów wyłącznie na koleje, a tem samem usuwając od nadawcy i odbiorcy troskę o ryzyko przewozu.

Wpłyne to w wysokim stopniu nietylko na należyte uregulowanie obrotów handlowych, lecz w pewnej mierze przyczynić się powinno do obniżenia cen wszelkich artykułów, dostarczanych przez producentów na rynki spożycia, zaczynając od masowych, jak węgiel, drzewo, płody rolnicze i t. d., kończąc zaś na najdrobniejszych.

Wprowadzając rzeczoną inowację w dziedzinie gospodarczej, centralne władze kolejowe zarządziły jednocześnie pobieranie specjalnej opłaty dodatkowej „na wzmocnienie ochrony przesyłek”. Opłata powyższa ma służyć, jako źródło na pokrycie nadzwyczajnych wydatków kolei na odbudowę, zniszczonych przez wojnę składów, oraz innych urządzeń stacyjnych, mających na celu zabezpieczenie ładunków od kradzieży, konwojowanie pociągów przez policję, zorganizowanie dozoru policyjnego na stacjach i t. p. zarządzeń, zmierzających do uniemożliwienia kradzieży, oraz innych nadużyć.

Biorąc pod uwagę, że warunki bezpieczeństwa transportu kolejami, w porównaniu z dobą przedwojenną, uległy, istotnie, niesłychanej zmianie na gorsze i to nietylko u nas, ale i w wielu innych państwach Europy, nie wyłączając kraju niegdyś „bojałni Bożej i dobrych obyczajów” — z nową tą opłatą dodatkową, stanowiącą w gruncie rzeczy pewne podwyższenie ceny przewozowej o 10 lub 5 procent w stosunku do taryfy obowiązującej, można się pogodzić o tyle, że nadwyżka ta z góry pozwoli dyskontować istniejące dotychczas powikłania rachunkowe między nadawcą i odbiorcą za cenę znakomicie niższą od kosztów, jakie pociągało za sobą ubezpieczenie towarów drogą dotychczas praktykowaną.

Jednakże wyrazić należy nadzieję, że istnienie dopłaty, o jakiej mowa, mieć będzie charakter przejściowy, a zatem, że w miarę zaprowadzonych ulepszeń w budynkach i urządzeniach stacyjnych stopa procentowa tej dopłaty obniżoną będzie aż do zupełnego jej uchylenia po ustaleniu się normalnych warunków bezpieczeństwa transportu na kolejach naszych.

Nadto sfery interesowane nie wątpią, że władze kolejowe, uczyniwszy tak poważny i doniosły krok w sprawie uzdrowienia stosunków przewozowych, poczynią wszystko, co od nich zależy, aby likwidować

Ważnym punktem, w tym zakresie, jest dniem przesyłek, nie uferowało na trudności natury formalistycznej, przewlekające wypłatę odszkodowań, bezspornie należnych poszkodowanym.

Pobór rocznika 1901.

W najbliższych dniach odbędzie się pobór do Wojska Polskiego popisowych rocznika 1901. Poborowi podlegają wszyscy mężczyźni, obywatele polscy urodzeni w roku 1901, bez względu na to, czy w W. P. służyli lub nie, oraz ci, którzy dotąd korzystali z ulg lub z odroczeń.

Osoby chcące korzystać z ulg winne najpóźniej w dzień przeglądu, którego termin osobno zostanie opublikowany, przedłożyć Komisji Przeglądowej P. K. U., wnioski wraz z wszelkimi dokumentami a mianowicie:

1. Chcący korzystać z ulg z art. 61 i 62 Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej — odroczenie wskutek stosunków rodzinnych i majątkowych (jedyni żywicieli). a) Wypełniony kwestionariusz reklamacyjny (który odebrać należy w starostwie) stwierdzony przez organy egzektywne (posterunki policji państwowej), oraz komisarza i starosiego względnie Magistrat. b) Przy powoływaniu się na niezdolność do pracy jedynego żywiciela poza popisowymi przedłożyć należy atest lekarza powiatowego, stwierdzający procent niezdolności do pracy.

2. Chcący korzystać z ulg z art. 64. Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej — uczniowie szkół średnich i słuchacze wyższych uczelni — zaświadczenie zakładu, że jest uczniem względnie słuchaczem danego zakładu i rzeczywiście do niego uczęszcza.

Nadmienia się, że tylko Komisje Przeglądowe przy P. K. U. podczas przeglądu ulgi przyznają; po przeglądzie wniesione reklamacje P. K. U. nie rozstrzyga.

We własnym interesie wzywa się interesowanych zawczasu postarać się o wszelkie potrzebne dokumenty.

KRONIKA.

Kalendarz rzymsko-katolicki:

Sobota	11-go	„	Seweryna	
Niedziela	12-go	„	Siedemdziesiąt.	
Poniedziałek	13-go	„	Juljana	
Wschód słońca o godz.	8, 9		Zachód o godz. 4, 8	
„	„	o	„	4, 10
„	„	o	„	4, 11

MIJSCOWA.

— **Mrozy trwają nadal.** Mimo spodziewanej zmiany temperatury, mroz nie ustępuje. Widoki niewesołe, gdyż w mieście naszym brak opału. Zapasy wyczerpały się, a nowych transportów nema. Od dnia 6 lutego z powodu braku opału zamknięto szkołę żeńską i powszechną, gazownia zaś w ograniczonej ilości produkuje gaz. Sprawa to niejedną niespodziankę, gdyż nasza gazownia nie uważa nawet za stosowne zawiadomić o ograniczeniu chociażby te przedsiębiorstwa, które dla wprowadzenia w bieg maszyn i tem samem utrzymania ruchu w przedsiębiorstwach skazane są na używanie gazu. Z tego też powodu część czytelników nie mogła na czas otrzymać gazety naszej, którą mogliśmy drukować jedynie w tych godzinach, w których rzeczywiście gaz udzielają. Zalecałoby się w takich wypadkach, ażeby zarząd gazowni powiadomił o tem publiczność z pomocą komunikatu, a uniknęłoby się przez to wynysłów i złorzeczeń pod adresem zarządu gazowni.

— **Ceny złota i srebra.** Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa nabywa obecnie złoto i srebro na rachunek Ministerstwa Skarbu po cenach, podanych poniżej, które obowiązują do odwołania:

Rubel za złoto: 1500 mk., za srebro: 650 mk., Marka niem. za złoto: 695 mk., za srebro: 180 mk., Korona austr. za złoto: 590 mk., za srebro: 150 mk., Jednostka państw. należ. do Unji Łacińskiej. za złoto: 2560 mk., za srebro: 150 mk., Dolar za złoto: 2915 mk., za srebro 870 mk., Korona skandyn. za złoto: 780 mk., za srebro 215 mk., 1 gram czystego kruszcu w monet za złoto 1937 mk., za srebro: 36 mk.

— **Przejazdy w klasach wyższych lub niższych oraz bez biletów.** Z powodu częstych żądań i zachodzących wątpliwości Dyrekcja Kolei Państwowych wyjaśnia P. T. Publiczności, że wedle przepisów przewozowych w razie przeprowadzenia pewnych klas w pociągach mogą podróżni korzystać z przejazdu w klasie niższej za zwrotem różnicy w drodze reklamacji. W tym celu należy się postarać o odpowiednie poświadczenie na bilecie i bilet ten do reklamacji dołączyć. W razie korzystania z przejazdu w klasie wyższej, należy dopłacić przypadającą wedle taryfy różnicę. Równocześnie podaje D. K. P. do ogólnej wiadomości, że z powodu bardzo częstych nadużyć na kolejach Ministerstwo Kolei Żelaznych w wydaniu nowej taryfy osobowej z dniem 1. stycznia b. r. zniósło przepis, umożliwiający podróżnym w razie zgłoszenia się u konduktora pociągu, względnie zawiadowcy stacji nabywanie biletów za dopłatą do normalnej ceny kwoty 80 mk. a pozostawiło tylko postanowienie, że w razie jazdy bez biletu każdy podróżny płaci poczwórną cenę biletu. Wobec tego D. K. P. zaleca P. T. Publiczności w własnym interesie nie spóźniać się do pociągów i nabywać bilety przy kasach w stacji wyjazdu, gdyż zgłoszenie się u konduktora względnie zawiadowcy stacji nie wpłynie w żadnym wypadku na zniżenie poczwórnej opłaty normalnej taryfy.

zarządzeniem ministra spraw wewnętrznych 15 11. 1921 r. opłaty za paszporty i wizy zostały niesione do 6 000 i 2 000 mk. pol. Wobec wolenia, jakie wywołało to rozporządzenie w instytucjach przemysłowych i utyskiwania na opłat, pobieranych przez poszczególne konsulaty ziemskie od polskich obywateli za wizy, nie będzie porównać wysokości opłat. Tak naprzemiennie pobiera 3 359 mkp., szwajcarski francuski — 6 500, włoski — 18 000, belgijski — 23 000, angielski — 25 000, szwedzki — Stanów Zjednoczonych — 30 000.

— **Niesłuszne żądania.** Biuro prasowe ministerstwa skarbu komunikuje: Powołując się na art. 2 go września 1921 roku Nr. 199 w sprawie osób prywatnych i instytucji o odszkodowanie, ministerjum skarbu wyjaśnia ponownie, że akcja ustalenia strat wojennych, przeprowadzona przez komisje szacunkowe z ramienia głównego urzędu skarbowego, miała na celu jedynie określenie wysokości pretensji da b. rządów zaborczych, okupacyjnych, bynajmniej zaś nie nakłada na państwo obowiązku pokrywania tych strat, poniesionych przez osoby prywatne lub instytucje, wobec czego wyrażenie się w tych sprawach do ministerstwa skarbu o wypłatę odszkodowania lub o udzielenie ulgi nie jest bezcelowe. Na podania w powyższych sprawach ministerjum skarbu w przyszłości nie będzie.

— **Zabawę połączoną z przedstawianiem** urzędu Tow. Czytelni Kobiet w niedzielę dnia 13 lutego z której dochód przeznaczony na bibliotekę Tow. Czytelni Kobiet w Baranowie.

— **Wieczornicę z interesującym przedstawianiem** urzędu Tow. Śpiewu w Baranowie.

— **Wirem karnawałowym** nazwane obecną tygodnie w jakich żyjemy. Jedną z zabaw, drugą; tańce z herbatą i paniami, radjodramat w niedzielę i święta, toalety balowe, składki i fabryki lakierów firmy Rybak i Kępa, najważniejsze wydarzenia naszych dni. Bala, rzeszenia, korporacje, zawody przeróżne i podobne, ot poprostu, aby się wytanęć, piaszczykiem dobroczynności lub innego podobnego.

Atrakcją naszego karnawału w Kępnie niezawodnie tradycyjna doroczna wieczorna zabawa urzędu Tow. Śpiewu dnia 25 lutego, a w tym tygodniu. Przygotowania, jakie dzisiaj już możemy zobaczyć, pozwalają się domyślać, iż zabawa świetnie Opera w 2 aktach p. t. „Zamek na Kępie” czyli „Bojomir i Wanda” z współdziałaniem muzyki z Kępna zapowiada się interesująco. Pierwsza w Kępnie opera, z której dochód przeznaczony ma być na budowę organów dla kościoła rafałnego.

— **Na powracających z niewoli** b. p. Feliks Jokiel 2000 mk w miejsce opłaty o ślubie swym z panną Martą Zimochówną.

— **Walne Zebranie Towarzystwa** Polskich odbędzie się w piątek dnia 17 lutego o 6 tej po południu w lokalu p. Tyca.

— **Zwyczajne miesięczne zebranie** myślowców w Kępnie, odbędzie się w piątek dnia 13 lutego o godz. 8-mej wieczorem w lokalu p. Tyca. O liczny udział członków prosimy.

— **Bralin.** W niedzielę dnia 2 stycznia odbędzie się zebranie kółka śpiewackiego na krotkiej wione utworzyć regularne towarzystwo śpiewackie. Referat wygłosił nauczyciel p. Bogacki z Bralin. Do zarządu wybrano p. Kałużnego prezesem, wiceprezesem, p. Płokarzównę sekretarzem i skarbnikiem. Dyrygentem został p. Bogacki.

Z kroniki policyjnej.

— **Filar N. P. R. Zielonka** złodziejem Urban Zielonka, filar N. P. R. i członek sekcji w Kępnie został dnia 9. 1. 1922 r. zatrzymany przy kradzieży węgla (około 3 centnary) z pociągu Słupia—Kępno. Jak dochodziło, p. Zielonka w tym samym dniu uciekł z pociągu wnie nad tor kolejowy i skradł około 10 centnary węgla. Sprawę oddano do Prokuratury Osobliwej. Zielonka nie musi wyglądać w partji, której przyznał się złodziejstwem i to tacy jak p. Zielonka, przy odpowiedniej sposobności zwrócono mu uwagę, to, aby postarał się o pracę, odpowiednio do ideowej pracy nadaje, gdyż przy złodziejstwie nie może fizycznie pracować.

Ciekawem jest tylko jak się p. Zielonki z N. P. R. na tę historję z kradzieży węgla należy do pracy ideowej, jest połączona z jakim wysiłkiem fizycznym.

Matka płacze syna, mąż płacze wdowę. Cierpi sierotka, — walczy z życiem. Któż wdzięczności im dochowa? Twoja ręka, twoja głowa, Po sposoby niechaj sięgnie, I niech da co sakwa chowa

Cierpiącemu Inwalidzie... Asygnaty na fundusz Pomocy Inwalidom i p. p. inspektorów szkolnych.

Masowy wyjazd Niemców. W ubiegłym tygodniu opuściło Poznań kilka set Niemców udając się do swojej ojczyzny. Liczba Niemców, którzy do naszego miasta, jest dość wysoka, bo około 51 000 osób.

W sprawie monopolu tytoniowego odbędzie się w niedzielę, 12. lutego 1922 r. o godz. 1 w poniedziałek, w lokalu p. Jarockiego w Poznaniu przy ul. Łazarzkiej 8, ogólny zjazd kupców branży tytoniowej.

Żydowski kwiatek. Pewien tutejszy zakład przemysłowy, hurtowny skład papieru i materiałów piśmianych wysłał do składów z branży papierowej hemerofony okólnik, który świadczy dowodnie o bezwzględności żydowskiej, z jaką ta rasa odnosi się do polskiego w wolnej Polsce. Przypatrzmy tutaj tego kwiatka żydowskiego dosłownie: „Wystawiamy na Targu Poznańskim. Mi mamy na składzie bardzo korzystnych cenach papier jedwabnej i wólki, korąki do szafów kuchennech, gierlandi, ołówki, szelki, trzaki, rysyky, atramenti, scesorik, godła i zegarki, pocztówki narodowe i wydokowe w wieloletnim wyborze itd.” Gdy Targ Poznański nadejdzie, będziemy ową firmę specjalnej uwadze zwiedzającej publiczności.

Złodziej okradł złodzieja. Zatrudniony przy niemieckiej kasie Reiffeisena w wjazdowej 3 kradł pewien złodziej systematycznie różne towary, które następnie ukrywał pod dywanem i torfem. Podpatrzył to drugi złodziej i skradł ten towar ukryty, lecz gdy go niósł, został złapanym przez policjanta. Przyznał się do kradzieży i został ukarany, skąd skradł towary. Udano się tam i odzyskano różne towary na sumę 140 000 mk.

Rokowania handlowe z Sowdepją w Warszawie. Część ekspertów sowieckich i ukraińskich przybyła do Polski w celu podjęcia rokowań handlowych, reszta ekspertów przybędzie pod koniec bieżącego tygodnia. Rokowania rozpoczną się w przyszłym tygodniu. We wtorek przyjeżdża nasz konsul z Charkowa Berensohn.

Warszawa. Towary zabronione. Ministerjum przemysłu i handlu opracowało nową listę towarów zabronionych do przywozu z zagranicy. Lista ta w porównaniu do poprzedniej zezwala na wwóz całego szeregu nowych towarów.

Będzina. Niespodziane pogrzebanie żywcem. Z Będzina wyjechało 2 kupców na wieś w celu zakupu sliwek, zabrawszy z sobą 1 000 000 marek. Dwaj chłopcy, którzy dowiedzieli się o tej sumie, zważyli ich do stodół, obrabowali i zamknęli, spętawszy obydwóch. Następnie udali się do lasu, gdzie zaczęli kopać 2 groby, w których chcieli pochować żywcem obu kupców. Trzeci współnik miał ich przywieźć spętanych na furze pod siomą. Przypadkowo dnia tego policja urządziła obławę i zastała obu chłopów kopających groby, do których właśnie przywieziono furę ze spętanymi. Policja stwierdziła, że są to bandyci, którzy już wiele ofiar w ten sposób pozbawili życia.

Nadużycia. Zandarmerja wojskowa w Łodzi wpadła na trop nadużyć w hurtowniach żołnierskich, polegających na tem, że mydło przeznaczone dla tych hurtowni przez intendenturę kierownicy hurtowni odprzedawali kupcom żydowskim. Doszło do tego, że jeden z tych kupców zaoferował nabytę ze składnicy mydło intendenturze jako dostawca wojskowy. Nadużycie wykryto i jednego nabywcę aresztowano. Wy-

działali oni na rękę skarbu, ponieważ sumy otrzymane ze sprzedaży mydła lokowali w kapitałach zakładowych hurtowni. Dalsze śledztwo w toku.

Druki państwowe jako makulatura. W tych dniach jeden z kupujących w sklepie rzeźnickim przy ul. Tamka w Warszawie zauważył, że towar zawinięty mu w formularze pocztowe, które oczywiście pochodziły z kradzieży. Przywołał policjanta Nr 1503 Sołowski spisał protokół. Drobną tą pozornie sprawą przy odpowiedniej energii władz mogłaby doprowadzić do przysłowiowego kłębka. Na nic się nie przydadzą nawoływania do oszczędności w budżeci państwowym, jeśli tak kosztowne dzisiaj druki i formularze idą do żydów jako makulatura, a stamtąd — do sklepów i sklepików na zawijanie towarów

Port gdański zamarzl. Już w niedzielę przed południem utworzyła się w zatoce gdańskiej przy wjeździe do portu zaporą lodowa, wskutek czego opóźnił się znacznie wjazd kilku statków do portu gdańskiego. Kilka łamaczy lodów usunęło wprawdzie przeszkodę, lecz wjazd jest w dalszym ciągu bardzo utrudnionym, gdyż bryły lodu odpłynęły na pełne morze i zagrażają zbliżającym się statkom.

Lwów. Niedola Sybiraków. W tych dniach przewieziono znów z baraków jądowskich pawilon chorób zakaźnych w szpitalu powszechnym 23 Sybiraków, chorych na tyfus. W ten sposób z liczby 100 Sybiraków, znajdujących się w barakach lwowskich chorowała na tyfus przeszło połowa.

Swój do swego

KUPOJEMY każdą ilość żyta, pszenicy, jęczmienia, oraz innych ziemiopłodów po cenach najwyższych.

POLECAMY wymianę zboża na mąkę żytnią, pszenną, kaszę i t. d.

WYMIENIAMY również żyto na mąkę pszenną, kaszę i t. d.

Mąki żytnia i pszenna są w gatunku wyborowym przedwojennym.

Kępińskie Młyny Parowe T. A.

W niedzielę, dnia 12. lutego b. r. odbędzie się 142 przedstawienie amatorskie Towarzystwa Czytelni Kobiet. PROGRAM: Spowiedź ks. Robaka z Pana Tadeusza deklamacja. **BILECIK MIŁOSNY** komedyjka Bałuckiego. Irena, żona Marjan, kol. Edm' Edmund, jej mąż Anusia, pokojówka **DLA MIŁEGO GROSZA,** komedyjka Helena, sierota Antonina, jej przyj. p. Krupska) służące p. obrzyńska/ciotki p. Oborska)

Monolog „Pani Kokosińska”. **CENY MIEJSC:** Rezerwowe 300 mk. I. miejsce 250 mk., II. miejsce 175 mk., wstęp na salę 100 marek. Bilety poprzednio do nabycia w księgarni p. Jokla, Rynek. Początek o godz. 8 wieczorem. Otwarcie kasy o 7. Po przedstawieniu **ZABAWA TANECZNA.** Czysty zysk przeznaczają się na bibliotekę Towarzystwa. Na sali uprasza się nie palić. O liczne przybycie proszą **ZARZĄD.**

Pierwszorządne wapno w kawałkach portland - cement papa dachowa **smoła** jest do oddania po niższych cenach 111 **Bracia Schlieper** Hurtowny handel towarów budowlanych **BYDGOSZCZ.**

Rutynowana biuralistka z ładnym charakterem pisma poszukuje od zaraz **POSADY** ewt. jako księżkowna początek Zgłoszenia przyjmuje eksp. Now. Przyj. Ludn nr. 135.

POKOJOWA biegła, przedewszystkiem uczciwa może się od zaraz zgłosić. 138 **Dom. Skoroszew p. Rychtal.** **WŁOSY** WYCZESANE kupuję i placę najwyższe ceny **na warkocze.** Przyjmuję zamówienia **St. Majewski, 3537** Kępno, ul. Sienkiewicza 113.

Licytacja na meble, sprzęty domowe i maszyny siodlarską do skubania włocia 137 odbędzie się w poniedziałek dnia 13. lutego b. r. tylko za gotówkę. **MARJA MOHRY, Rychtal.** **WYKAZY OSOBISTE** nabywać można w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

Siatki do gazu poleca hurtownia Wielkopolska Centrala Żarówek W. Tomaszewski i Ska. Późna, ul. Wielka 8. 3910 Telefon 1586

Potrzebny od zaraz **czeladnik krawiecki.** Zgłoszenia przyjmuje **A. Markiewicz, Kępno, Patuszowa 412.**

Formularz Spis mieszkań ma na składzie **Drukarnia Spółk** w Kępnie.

Lampa gazowa **JADALI** na sprzedaż. Gdzie, wskaże Nowego Przyj. Lud nr. 128.

Zgubił PORTFEL w który dowołał się około 6 marek świadectwo ceder) na handel, krążny i wykaz o na moje imię. Uczciwego proszę pieniądze z dia siebie, a dok zwrócić mnie **Józef Wal** Kępno, ul. Rzeźnicza

Bank Pomorski

Tow. Akc.

ODDZIAŁY:

Toruń Szeroka 25.

Gdańsk, Langemarkt 14.

Bydgoszcz, Dworcowa 2.

Warszawa, Pl. Napoleona 6.

zawisdamia, że mocą uchwały Walnego Zebrania akcjonariuszy odbytego w dniu 29. stycznia r. b. postanowiono dotychczasowy kapitał akcyjny wynoszący 10.000.000 mk. podwyższyć o dalsze 90.000.000 mk. do ogólnej sumy

100.000.000 MAREK

drogą wypuszczenia 2 emisji akcji i to:

IV emisji wynoszą 40.000.000 mk. i V wynoszą 50.000.000 mk.

Akcje będą wydane w cenie nominalnej 5.000 mk., każda z prawem dwudziennym od 1. stycznia r. b.

Cena akcji wynosić będzie dla dawnych akcjonariuszy 110 mk. za 100 mk., a dla nowych 135 mk. za 100 mk.

Dawni akcjonariusze mają na przeciąg 2 miesięcy od dnia uchwały prawo przedkupu akcji przy IV emisji na jedną dawną 4 nowe a przy V jedną akcję na każdą posiadaną z wszystkich poprzednich emisji.

Z sumy uzyskanej ze sprzedaży akcji przewyższającej kurs nominalny pokryte zostaną koszty emisyjne, pozostała zaś część, wcielona zostanie do kapitałów zapasowych.

Zgłoszenia na subskrypcję przyjmują oddziały Banku.

Dla informacji podajemy, że za rok obrachunkowy 1920 Bank płacił 15 proc. dywidendy a za rok 1921 20 proc. dywidendy. Interesentom chętnie służymy sprawozdaniem z czynności Banku za rok ubiegły.

Baczność! **Korzystna okazja** **Baczność!**

do zakupu gotowej garderoby, obuwia oraz wszelkich materiałów

jako to:

Gotowe ubrania już od 10000 m. pocz.
Ulstry męskie,
Płaszczki czarne gotowe,
Kapeluszki,
Laski,
Krawaty

Koźnierzyki gumowe i z płótna,
Skarpetki,
Szelki,
Rękawiczki skórkowe, i płócienne,
Wierzchnie koszule,
Płótna, fartuchy i t. d.

Wszelkie obuwie bardzo dobre i tanie.

145 Polecam również

skórę dla pp. obuwników i wszelkie przybory szewckie.

DOM ODZIEŻY w Rychtalu (dom p. Rachfahla)

CENTRALA LESZNO

Właściciel STANISŁAW KONIECZNY.

Rzadka sposobność!

wyuczenia się gruntownie, oryginalną metodą

podwójnej włoskiej i amerykańskiej książkowości

Nowy wieczorny kurs rozpocznie się dnia

1. marca b. r.

Zakłada i reguluje książki handlowe każdego systemu.

Żydów nie przyjmuję.

Zgłoszenia pod „BILANS“ do Nowego Przyjaciela Lu...

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią przysługę naszemu najukochańszemu, jednemu synowi

s. p.

Ignacowi Drabentowi

mianowicie ks. profesorowi Szali za rzewną przemowę, p. p. Profesorom tutejszego gimnazjum, kolegom szkolnym i przyjaciółom oraz znajomym i życzliwym którzy w tym ciężkim bólu i smutku złożyli dowody współczucia, wyrażamy na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Kępno w lutym 1922.

147

Rodzice z rodziną.

Kwity rentowe U i J

są do nabycia

w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

STARY PAPIER

drzewo świerkowe i papiernicze

55 zakupuje

Wielkopolska Papiernia

Tow. Akc.

Bydgoszcz, Gdańska 19.

St. Turowski

zegarmistrz.

KĘPNO, Rynek

125

poleca

złote obrączki ślubne

pierścionki

oraz

wszelką biżuterję.

Specjalne lekcje

UKŁADANIA BILANSU

obeznanych z książkowością odbędą się o 15 do 28 bm. o godzinach wieczornych.

Zakłada i reguluje książki handlowe każdego systemu.

Ręcznie zgłoszenia pod „BILANS“ do Nowego Przyj. Ludu

Żydów nie przyjmuję.

dyktando

Konny młyn

z celiworem.

kamienie francuskie 24 cl.

do do nabycia.

nr. 125.

Bytoński, Koniecki

handel zboża

Kępno, ul. Siemkiewicza 113 naprzeciw handlu p. W. Leśkiewicza. Tel. 82.